

03/01/2024

כ"ב בטבת ה'תשפ"ד

זכויות עובדים ועובדות – התייחסות לטיטות תקנות מס רכוש וקרן פיצויים (תשלום

פיצויים)(נזק מלחמה ונזק עדיף)(חרבות ברזל)(הוראת שעה)(תיקון מס 2) התשפ"ד-2024

בהמשך לפרסום תזכיר התקנות שבכותרת, הרינו להציג את התייחסות הפורום לזכויות עובדים ועובדות (להלן: "הפורום") להצעות המרכזיות, כדלקמן:

מתווה הפיצוי למעסיק נעדר כל הגנה על העובדים

- מתווה הפיצוי המוצע עודו מתייחס אך ורק לזכויות המעסיקים ולא נותן כל מענה ישיר לעובדים/ות אשר מצויים באי ודאות כלכלית עצומה בימים אלה. להרחבה ר' עמדת הפורום מיום 24.12.2023 (מצורפת **כנספח א'** לנייר עמדה זה).
- אנו רואים בחומרה רבה את העובדה שלמרות פניות חוזרות ונשנות והעמדת כלל גורמי המקצוע על כך שעובדים רבים נותרים בלא כל מענה, מקץ 90 ימים למלחמה, טרם נמצאה הדרך ליישב את הבעיות שעליהן הצבענו שוב, שוב ושוב; ולייצר הגנה על עובדים, בעיקר מוחלשים, שאינה תלויה ברצונם ונכונותם של המעסיקים שלהם להגיש בקשות לפיצוי, או בעמידתם של מעסיקים אלה בתנאי הפיצוי שנקבעים על בסיס מחזור המעסיק.
- עוד הצבענו כבר על כך שמתווה הפיצוי נעדר התניות שנועדו להגנה על עובדים. בתוך כך, אין התניה של מתן הפיצוי למעסיק בנטל ראיתי של תשלום שכר מלא תוך שמירה על היקפי המשרה הקודמים טרם המלחמה; אין התניית החזר על השכר באי הוצאה לחופשה כפויה (באופן שמביא לכך שהחזר משקף חובות בגין חופשה שנצברו שנים לפני המלחמה); ואף לא בתשלום הזכויות הסוציאליות.
- לטעמנו, בנוסף לנטל הראיתי להוכחת תשלום שכר, יש לכל הפחות, להתנות את הסבסוד למעסיק בהגנה על היקף המשרה ועל גובה השכר לפני המלחמה, ובאי מחיקה של ימי חופשה שנצברו טרם המלחמה.
- על מנת להגן על העובדים באזורים שפוננו, אנו מציעים לקבוע בתקנות כי **החזר הוצאות שכר לעובדים ייעשה במידה והשכר ששולם זהה לשכרם הממוצע בשלושת החודשים המלאים האחרונים שקדמו למלחמה, יותנה באי הוצאה כפויה לימי חופשה, ויכלול תשלום לעובדים שנעדרו גם בגין סגירת מסגרות החינוך בפועל.**
- בנוסף, לא יתכן שעובדות/ים אשר נפגעו באופן ישיר או שמקום עבודתם או מגוריהם נמצאים באזור המיוחד יוצאו לחל"ת או תיפגע הכנסתם והם לא יקבלו את הכנסתם המלאה טרם המלחמה רק משום שהמעסיק בוחר להוציאם לחל"ת באופן חד צדדי ומיוזמתו. **יש לאסור בנוהל על מעסיק הזכאי לפיצוי מלא, להוציא את העובדים לחל"ת במקום לקבל פיצוי מלא על השכר מטעם המדינה.**
- בנוסף, מקץ 90 ימים הגיעה העת לקבוע הסדר פיצוי ישיר לעובדים, במקביל לפיצוי למעסיקים, לכל הפחות ביחס למי שפוננו מבתיהם בהוראת פיקוד העורף. עובד שמעסיקו אינו עומד בנטל להוכיח ירידה בהתאם למסלול הפיצויים המוצע, אינו צריך להיפגע שרירותית בשכרו, וההנחה שמעסיק שלא נפגע בהיקף האמור ישמור בעצמו על שכר עובדיו, מוכחת בימים אלה כנעדרת אחיזה ביחס לעובדים ועובדות רבים.

בברכה,

דיאנה בארון, עו"ד
קו לעובד

מיכל תג'ר, עו"ד
הקליניקה לזכויות עובדים

דבי גילד-חיו, עו"ד
האגודה לזכויות האזרח